

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă,
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparate

Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărei luni afară de lunile de vacanțe iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	500 Lei	pe 1 an
:"	Advocați	400 Lei	pe 1 an
:"	Magistrați	300 Lei	pe 1 an
Un număr simplu		20 Lei	
Un număr dublu		30 Lei	
Un număr vechiu		35 Lei	

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Str. Regina Maria 34 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și ori ce cereri de adje. Telefon 630

S U M A R U L :

- Orele de lucru la instanțele judecătorești . . . . . de *Dr. Lucian Borcea*
Decanul baroului de avocați Sibiu.
- Incasarea creanțelor fără sentință de *Dr. Ștefan Köves*
Advocat din Satu-Mare.
- Câteva cuvinte asupra aplicării Procedurii penale române . . . . . de *D. C. Zaharia*
Preș. Trib. Bistrița.
- Legea accelerării. — Considerații critice . . . . . de *Dr. Corneliu Pop*
Advocat, Sighișoara.
- Cine judecă excepțiile introduse înainte de 1 Septembrie contra Actelor de acuzare. Indrumarea Curții de Apel Cluj cu observări . . . de *V. M. D.*
- Informațiuni.

Orele de lucru la instanțele judecătorești

Orele după cari instanțele judecătorești țin ședințele lor diferă după regiuni. În Transilvania, Bucovina și Basarabia ședințele se țin la toate instanțele în orele de dimineața. În vechiul regat ședințele la Curți și Tribunale se țin după prânz dela ora 1—7 p. m.

Ministerul de Justiție, prin ordinul circular Nr. 44310 din 25 Maiu 1925, dispune ca începând din 1 Ianuarie 1926 orarul de după prânz să se introducă și în provinciile alipite. Invoacă legea pentru unificarea organizării judecătorești și interesele unei uniforme funcționări a justiției. Totuși considerând procesele sorocite de mai înainte pe orele de dimineață, amână punerea în aplicare a noului orar pe la începutul anului viitor, deși după textul legii el ar urma să se aplice cu începere din 1 Iunie 1925.

Această schimbare a produs agitațiune explicabilă în cercurile juriștilor practici din Transilvania, indeosebi în corpul avocaților; explicabilă pentru că noul orar înseamnă că judecătoriile de ocol vor funcționa ca și până acum dela orele 8—14, iar Curțile și Tribunalele, (aceste din urma inclusiv secția tutelară în care cu începere dela 1 Ianuarie 1926

se preschimbă sedriile orfanale,) dela ora 13—19, astfel că avocatul abia va avea timpul necesar să îndeplinească partea cea mai grea a profesiei sale, consultațiunile cu clientela și pregătirea actelor scrise acte, cari prin legea pentru înlesnirea și accelerarea judecăților, aplicabilă cu începere din 15 Septembrie a. c., sunt supuse unui regim excesiv de formalist și legate de termene scurte și fatale, suprimându-se totodată și comunicarea directă sau prin înmânare a memoriilor părții adverse.

Ordinul circular al ministerului de justiție invoacă textul legii și intențiunea legiului. Realitatea este, că două legi, una publicată la 26 Iunie 1924, a doua publicată la 13 Aprilie 1925, extind asupra țării întregi legea de organizare judecătorească din vechiul regat aducându-i diferite modificări. Privitor la orele de lucru dispun ambele legi. Întâia lege prevede la art. 151 exact cum prevăzuse și legea vechiului regat, că orele de lucru se vor determina prin regulamente. Legea a doua prin art. 14 menține nemodificată această dispoziție, dar art. 4, 20 și 37, în care tratează despre complectele de judecată, strecoară odată pentru tribunale, apoi pentru Curțile de Apel dispoziția, că Ministerul de justiție va putea decide în interesul accelerării judecăților ținerea ședințelor și dimineața.

Suntem în fața fenomenului, destul de frecvent în actuala noastră legislație, al legiferării după cuvintele biblice „să nu știe dreapta, ce face stânga“.

Redactorul legii în două rânduri a avut fericita inspirație, de a menține nemodificat textul legii vechi. Dar dela o lege la alta și

dela un articol la celalalt l-a părăsit memoria. Corpurile legiuitoare nu au observat că votează două dispoziții cari se bat în capete. Astfel este riscat a vorbi de cutare intențiune a legiuitorului.

Orarul de după prânz nu corăspunde intereselor generale, cel puțin nu pretutindenea.

Am amintit supraîncărcarea avocaților potențată prin formalismul legii pentru înlesnirea și accelerarea judecăților. Munca pregătitoare de înlesnire ca instanțele să fie în situația de a accelera judecățile, trebuie să o facă avocații. Dacă în acest scop vor trebui să-și restrângă activitatea, în schimb vor fi nevoiți să ceară onorarii mai mari.

Orarul de după prânz înseamnă spor considerabil de cheltueli prin luminatul sălelor de ședință și camerelor de lucru. Este adevărat că legea de organizare judecătorească impune aceste cheltueli județelor, dar nu este mai puțin adevărat că în ultima analiză ele vor cădea tot în sarcina contribuabililor Statului.

Marea majoritate a împričinaților la tribunalele din provincie sunt sătenii, în bună parte lipsiți de legătură de cale ferată cu orașul de reședință. Interesul general reclamă ca justiția să fie cât mai ieftină. Interesul împričinaților este ca deplasarea lor de acasă să-i coste cât mai puțin atât ca bani, cât și ca pierdere de muncă. Orarul de după prânz face foarte multora cu neputință să se înapoieze acasă în aceeași zi și îi silește pe împričinați și martorii deopotrivă, — să petreacă o noapte în orașul de reședință a tribunalului.

Astăzi cei ce au daraveri la Sedriile orfanale sosesc dimineața la reședințele acestora, iau în primire asemnările banilor ce vor să ridice din micile averi administrate de sedrii, sau au să verse în deposit orfanal; și la ameazi pot pleca acasă, după ce în aceeași înainte de prânz au vărsat sau au ridicat banii la Casieria Administrației financiare, unde se face gestiunea bănească. Dela întâi Ianuarie vor trebui să stea în oraș încă o noapte și o jumătate zi, pentru că orele de

lucru la Administrația financiară rămân cele de până acum, orele de dimineață.

Interesele aceste au cel puțin tot atâta însemnătate, ca și interesele legate de uniformizarea funcționării justiției și dacă aceste din urmă sunt atât de mari, încât peste ele nu se poate trece, ar trebui ca pretutindenea să se introducă orarul de dimineața. Orarul de dimineața ca regulă nu ar împiedeca ca el se fie adoptat împrejurărilor speciale din centre mari, cum este de pildă Capitala țării, admițându-se în mod excepțional chiar și orarul de după prânz.

Ar fi de dorit ca ministerul justiției să revină asupra ordinului din chestiune și până la 1 Ianuarie 1926 să îngrijască de îndreptarea legii.)*

Dr. Lucian Borcia

Incasarea creanțelor fără sentință

În zilele noastre capitalul își caută deplasare asigurată. Nu se mulțumește cu fidejursorii și cu ipotecă, bună dată în rangul I, ci caută un mod, prin care să fie asigurată incasarea în ziua scadenței. Chestiunea incasării este pusă printre condițiunile contractării. Capitalul nu trebuie să fie deplasat pe timp mai lung. În întreagă Europa găsim această fluctuațiune a capitalului. În zilele noastre nu găsim împrumuturi cu vechiul sistem care a existat înaintea războiului mondial în Ardeal, fiindcă băncile în locul scontului lucrează azi cu cont-curent, care este întocmit pe timp nelimitat, lichidarea o poate cere creditorul orișicând. Dar nici aceasta nu este destul, fiindcă debitorul neplătind la lichidarea contului în regulă, trebuie să fie intentat proces contra lui, în urma căruia debitorul poate să opereze cu mână liberă, ajungând minimum la un termen nou pentru îndeplinire, mai ales în baza art. 397, al. 1 Pc.

Art. 31 Leg. LIV, 1912 arată actele publice în baza cărora trebuie să fie ordonată execuțiunea de îndestulare fără procedură anterioară, adică fără proces și fără sentință definitivă. Actele arătate de acest articol sub pt. 1, 2, 3, 4, 5, 6 sunt provenite din anumite proceduri judecătorești, — numai pt. 7 face poarte o excepție. Aici se are în vedere art. 1 din Leg. LX, 1881, pt. e—h, va să zică pt. g, care arată actul întocmit conform art.

*) Publicat și în revista „Societatea de Mătne” din Cluj

111 Leg. XXXV 1874, legea notarilor publici. Notarul public este, acela care poate întocmi actele publice, — iar documente private de loc, chiar dacă părțile l-ar firugat la aceasta de comun acord (art. 58), este dator să întocmească actul după cererea părților în oricare limbă (art. 60); și în baza unui act de notariat public se poate efectua execuție de îndeostulare. Însă numai cu condițiunea, dacă în afară de condițiunile generale s'a constatat în el împlinirea obligației, totodată s'au arătat exact numele părții îndreptățită și obligată, titlul și obiectul obligațiunei și termenul de împlinire. Realizarea faptelor dela cari depinde împlinirea, trebuie să fie dovedită prin act autentic (art. 111). Actul acesta servește pentru dovadă deplină, este destul pentru ordonarea execuțiunei de îndeostulare, ca sentința dată în baza unui act, conform art. 415 pt. 2 Pc. — Cererea pentru execuțiune trebuie să fie înaintată instanței care ar fi competentă în cauza aceasta în caz de litigiu (art. 112). Atât înaintarea cererei, cât și ordonarea execuțiunei și procedura continuativă se vor face conform dispozițiunilor respective. Timbrarea se face la fel, că în procesele cambiale, adică, taxa sentinței trebuie să fie achitată pentru decusul judecătorei și recipisa trebuie să fie alăturată la dosar (art. 1 a. și art. 16 Leg. XLIII, 1914).

Judecătorul constată din oficiu dacă cererea corespunde prevederilor susarătate și ordonă execuțiunea de îndeostulare. În cazul dacă creditorul și-a pierdut dreptul său, ori debitorul a obținut vre o amânare dela creditor, sau când nu au fost respectate condițiunile arătate în contract, debitorul are drept la înaintarea recursului ori acțiunei pentru invalidarea, limitarea, suspendarea execuțiunei, cerând și despăgubire, conform art. 39 pt. c. și art. 40 din Leg. LIV, 1912. (Nu excepțiune, fiindcă art. 113—122 din Leg. XXXV, 1874 și art. 29 din Leg. VII 1886 sunt scoase din vigoare prin dispozițiunea prezentă). În cazul când instanța l-ă admite acțiunea amintită, creditorul nu poate să ceară licitație până la terminarea definitivă a procedurii, și debitorul poate să ceară contraexecuțiune (art. 39 al. ult., art. 41 și art. 43 din Leg. LIV, 1912).

Conform celor expuse mai sus, există un contract, care poate să țină locul lucrărilor judecătorei (ca: cambie, mandat comercial, bilet la ordin etc.), pe care îl întocmește avocatul, dar este necesar ca avocatul să se adreseze notarului public pentru perfectuare și să plătească pentru formu-

lare o taxă pe seama notarului public. Taxa aceasta este: 1—2 la sută din valoarea contractului.

Legea XXXV, 1874 — despre notarii publici — a luat naștere în atmosfera veche, care nu există azi. Motivul dispozițiunei de față este, că avocații nu sunt destul de imparțiali (!), motiv care nu există azi, fiindcă avocatura este condusă cu cea mai mare responsabilitate și legea pt. organizarea și unificarea corpului de avocați a ridicat corpul avocaților la nivelul notarilor publici. Nici din punct de vedere social nu poate să existe azi excepția susarătate, privilegiul, dar nici nu sunt destul de mulți notari publici, și oamenii nu se pot prezenta pentru câștigarea formularelor la sediul notarului public, cu atât mai vârtos, că conform datelor statistice la fiecare 50,000 oameni avem un singur notar public. Prin scoaterea din vigoare a dispozițiunei susarătate, băncile și comercianții, avocații, cu mai mare râvnă vor întocmi contractele acestea reducând prin aceasta lucrările judecătorei.

Aceasta se poate face și din motivul, că în materie comercială nu este necesară intervențiunea notarului public pentru perfectuarea contractului, ci este destul un contract simplu pentru exoperarea procedurii execuțiunei, mai ales licitațiunei. — Art. 305 și art. 306 din Leg. Com. arată contractele acestea. Condițiunile contractului sunt, ca el să se refere la gaj și să fie vorba despre acte comerciale și contractul să fie întocmit în scris.

Conform art. 306 din Legea Com. creditorul are mai mare libertate decât dreptul arătat mai sus, câștigat prin intervențiunea notarului public (!), fiindcă numai în urma contractului pregătit conform art. 305 Leg. Com. este nevoie ca creditorul să se adreseze către judecătoreie pentru ordonarea procedurii de execuțiune, adică a licitațiunei. În acest caz Judecătoria (mixtă, urbană, rurală) este cea, care are atribuțiunea exclusivă în chestiune, conform art. 1 pt. 1 și art. 3 și 36 din Ord. Min. ung. 68, 300/1914. — Modul licitațiunei și remediile de drept sunt arătate în art. 115 din Leg. Exec.

În baza contractului întocmit conform art. 306, Leg. Com. nu este mai necesar această intervenție a justiției, — dacă: 1) creditorul dispune cu gajul, derivă din acte de comerț și gajul este în posesiunea sa; 2) există un contract redactat în scris prin care debitorul și-a dat consimțământul ca în caz de neplată la timp creditorul se poate des-

păgubi din obiectul dat în gaj și ca să scoată în vânzare prin licitație publică mobilele date în gaj, fără avizarea lui și fără vre-o procedură judecătorească. Fiind dator creditorul numai la avizarea debitorului îndată după înfăptuirea licitațiunii despre rezultat, retrăgând din prețul de vânzare câștigat prin licitație publică, creanța sa: capitalul și acc., și să-i predea prisosul din prețul vânzării lui debitorului. — Față de aceasta interesul debitorului nu rămâne fără apărare legală. Debitorul poate să preîndă despăgubire, aventural pe cale penală, când creditorul lucrează cu rea credință, — când gajul n'a fost licitat la timp, — ori nu a fost licitat prin licitație publică, — când licitația a fost efectuată în altă localitate, decât prevede contractul, — ori creditorul a reținut gajul pe seama sa, — când gajul din vina creditorului a fost defectuos și când debitorul n'a fost avizat de către creditor despre rezultatul licitației. Nici când n'au fost întocmite alătea contracte conform art. 306, Leg. Com. decât azi, fiindcă creditorul găsește prin aceasta o libertate legală și modernă fără cheltuelile enorme, dreptul care nu este periclitat nici prin faliment (art. 13, art. 27 al. ult. art. 175 al. 2 și art. 176 din Leg. Fal.).

Dar dispozițiunea de față nu înlocuește în nici un caz contractul arătat mai sus, fiindcă trebuie să fie vorba despre mobile, despre gaj și mai mult, în cazul când gajul nu derivă din acte de comerț, contractul nu poate să servească pentru îndestulire, conform celor amintite mai sus, nici atunci când părțile s'au învoit la aceasta prin contract redactat în scris. Și anume, gajul de drept privat rămâne numai în posesiunea creditorului până la terminarea procesului și până la efectuarea execuțiunii de îndestulire în baza sentinței definitive, și numai după sechestrare poate să fie licitat gajul conform dispozițiilor Leg. Exec.

Prin urmare cu toată dreptatea este reclamată abrogarea privilegiului susarătat în interesul publicului și în interesul Justiției.

Dr Ștefan Köves
advocat din Satu-Mare

Advocat înregistrat, care cunoaște bine limba română, ungară și germană, cu 10 ani de practică, având pretențiuni modeste, caută angajament în cancelaria avocațială. *Dr. László, Agnița, jud. Târnava-mare.*

Câteva cuvinte asupra aplicării procedurii penale române

Trecerea dela o lege de procedură întrată în deprinderile celor ce o aplică, la o altă lege care deși destul de veche, totuși pentru cei mai mulți nedepriși cu dânsa, pare nouă, se face cu oarecari greutate.

Cu toate că au apărut la timp cărți explicative destul de luminoase, cari ușurează sarcina celor a nu au avut ocaziunea să aplice până acum procedura pen. rom. totuși se mai ivesc unele dificultăți, din cauză că procedura română este făcută pentru codul penal român și nu pentru cel maghiar care se aplică aici în Ardeal.

Voi expune câteva cazuri cari se pare că dau loc la greutate în aplicațiune, dar cari cred să pot fi înlăturate cu oarecare bunăvoință:

1. Actul de acuzare înaintat de Parchet cu câteva zile înainte de 1 Septembrie 1925 și primit la Tribunal după 1 Sept. nu mai trebuie comunicat acuzatului, ci va fi considerat ca rechizitor conform legii române și se va fixa termen de judecată, căci art. 257 și urm. din procedura ardeleană fiind abrogate, acuzatul nu mai are drept să facă excepțiuni.

2. Prin actul de acuzare de mai sus se cere prelungirea arestului preventiv al acuzatului conf. art. 255 pr. p. ard. însă Tribunalul nu mai are drept să se pronunțe după 1. Sept. asupra acestei cereri, fiind că art. 268 pr. p. a. este abrogat. Deținutul rămâne astfel arestat până la judecarea procesului, ca și în cazul când arestarea lui ar fi menținută prin ordonanța judecătorului de instrucție conf. art. 136 pr. p. rom. El nu are drept de cât să ceară de la instanța de judecată eliberarea provizorie conf. art. 117 pr. p. r.

3. Arestații aflați în instrucție la 1. Sept. 1925 conf. art. 141 și 159 abrogate, mai pot fi ei menținuți până la expirarea termenului pentru care sunt arestați, sau urmează a fi trimiși la Tribunal pentru confirmarea mandatelor conform procedurii române, după cum cred unii? Credem că nu mai este nevoie de confirmarea acestor mandate emise sub legea veche, întru cât art. 97 p. p. rom. pretinde ca confirmarea să se facă în termen de 5 zile (3 zile conf. legii org. jud.) după luarea interogatorului. Ori în cazul de față ne găsim în alt stadiu al instrucției, când provenitul a putut uza de dreptul de recurs ce-l avea după

vechea procedură și deci nu mai este necesară o nouă verificare a mandatului său de arestare.

4. În fine o altă dificultate se prezintă pentru unii cu aplicarea art. 45 proc. pen. română, care s'ar părea că impune procurorului ca în toate crimele și delictele să ceară de la judecătorul de instrucție facerea de cercetări. Se știe însă că din cauza numărului prea mare de delictе ar fi imposibil ca judecătorul de instrucție să facă cercetări în toate aceste cazuri și de aceea practica judecătorească a stabilit că pe lângă crime (acelea cari merg la Curtea cu jurași și unde instrucția este obligatorie), apoi dintre delictе numai acele mai importante pe cari parchetul le socotește astfel, trec prin instrucție, pe când celelalte sunt trimise de Parchet cu rechizitor direct la instanța de judecată. — Prin urmare art. 45 pr. p. r. se interpretează în sensul că procurorul nu are drept ca el să facă instrucție și să uzurpe dreptul judecătorului de instrucție, dar nu în sensul că ar fi obligat ca în toate delictele să ceară judecătorului de instrucție facerea de cercetări.

Vor mai fi poate și alte dificultăți, dar cred că vor fi trecătoare după câtva timp de aplicarea legii.

D. C. Zaharia

Președintele Trib. Bistrița.

JURISPRUDENȚA

Curtea de Apel Cluj Senatul Penal

Sedința de Consiliu de la 10 Septembrie 1925

No. P. 3175-7-925.

Excepțiunile contra actului de acuzare al procurorului chiar adresate mai înainte Camerelor de acuzare de pe lângă tribunale conf. regulilor pr. p. Ardelene, întru cât n'au fost rezolvate de ele până la data de 1 Septembrie 1925, acestea trebuie ca împreună cu dosarele respective transmise de tribunale parchetelor și cari au datorita ca în conformitate cu dispozițiunile pr. penale române să sesizeze instanțele de judecată sau pe judele instructor după cazuri.

Incheiere:

Curtea refuză a lua în considerație contestația la actul de acuzare Nr. .... Parchet trib. Turda confort. 379 pr. p. Ard.

Dispune restituirea dosarului Tribunalului, care are a se conforma îndrumărilor din motivare.

Motive:

Tribunalul a trimis înfregul dosar Curții de Apel pentru că asupra excepțiilor făcute contra actului de acuzare la data de 5 Septembrie numai poate lucra Camera de acuzare a tribunalului; ci conform pr. penale române Camera de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel.

Din lucrările aflate la dosar se constată că în

această cauză s'a procedat legal la data de 26 August când Camera de acuzare a tribunalului judecând conf. pr. penale Ardelene s'a pronunțat asupra arestului prealabil cerut de către procuror și rău a făcut aceeași instanță când la aceeași dată nu a hotărât și asupra excepțiilor a căror rezolvire o cere eslași Curții de Apel.

Ce privește contestația sau excepția contra actului de acuzare introdusă în luna August conf. pr. pen. Ardelene, ea nu se poate considera ca adresată Camerei de punere sub acuzare ce funcționează pe lângă Curtea de Apel conf. pr. penale române în vigoare dela 1 Septembrie 1925, deoarece în această privință nu hotărăște data aplicării noii legiuri de pr. penală ci data introducerii cauzei la prima instanța care fiind luna August 1925 s'a procedat corect respectându-se textele pr. penale Ardelene. Camera de punere sub acuzare de pe lângă Curtea de Apel conf. pr. penale române nu poate fi sesizată decât sau prin opoziția părților conf. art. 137 pr. p. r. sau prin raportul Procurorului General conf. art. 212 pr. p. r. și în nici un caz nu i se poate cere hotărâri asupra dispozițiilor tranzitorii sau o dispune altcumva. Așa că, Curtea a refuzat transmiterea dosarului spre rezolvare Camerei de punere sub acuzare, cu atât mai mult cu cât în cauză Camera de acuzare desființată de pe lângă tribunale s'a pronunțat odată și cu atât mai rău că la acea dată s'a pronunțat incomplet.

Considerând însă că în cauză se află un arestat, a cărui deținere prealabilă ordonată în mod legal a expirat în ziua de 7 Septembrie a. c. dată la care parchetul trebuia să difere cauza judelei instructor, care printr'o ordonanță de sesizare să lan. seze contra acuzațiilor mandat de arestare și acesta să fie supus confirmării tribunalului conf. pr. penale române, lucru ce nu s'a făcut căci dosarul a fost transmis Curții de Apel în mod inutil.

Pentru cazul acesta și a altor similare cu arestați sau fără arestați în cauze penale de competența tribunalului sau Curtelor cu jurași etc.

Curtea dispune ca dosarul primit de tribunal să fie transpus imediat Parchetului care să sesizeze instanța de judecată printr'un rechizitor introductiv de instanță, conf. art. 128 pr. p. rom.; sau prin rechizitor tot introductiv să sesizeze pe judele instructor în cazul când sunt arestați spre a proceda la instrucție și emiterea mandatului de arestare — în cazul când afacerea penală în care s'a excepționat actul de acuzare ar fi de competența Curților ca juri, judele instructor trebuie tot pe această cale să statueze printr'o ordonanță definitivă care va trebui să treacă prin filiera Deciziunii Camerei și Actului de acuzare al Procurorului General înainte de a se investi cu judecarea tribunalul în locul Curților cu Jurași.

Cluj, 10 Septembrie 1925.

Observațiuni. Nici legea de procedură penală română din nou introdusă în Ardeal, nici legea de Organ. judecătorească prin art. 314, 315, 316 și 320 care o extinde, nici broșura circulară a Onor. Minister al Justiției, trimisă parchetelor și judecătorilor de instrucție nu prevăd prin *dispozițiuni tranzitorii*, cum vor proceda organele judecătorești de cercetare și instrucție penală în cauzele

află pendent conf. pr. penale Ardelene la data de 1 Septembrie 1925.

Așa numai se explică cum de a ajuns în fața Curții de Apel Cluj cauza penală trimisă de tribunalul Turda, cauză în care după cum se vede din motivarea Curții, lucrul cel mai simplu din lume era ca procurorul să sesizeze instanța de judecată sau pe judecătorul de instrucție după importanța și faza instrucției urmată deja — conform principiului că legile noi de procedură penală au putere retroactivă.

În orice caz — credem că nu Curtea de Apel trebuia să fie obligată o da astfel de îndrumări și făcând-o a procedat în mod practic, deoarece sunt multe asemenea dosare de cari tribunalele în lipsă de îndrumări se descarcă trimițându-le Curților de Apel sub motiv că conform noii legiuri Camera de punere sub acuzare ce funcționează pe lângă acestea este singură competentă. Or acest procedeu denotă nestudierea pr. penale române de către conducătorii tribunalelor — sau și mai rău — nepriceperea acestei legiuri cel puțin în partea ce privește rolul și rostul Camerei de punere sub acuzare, care nu poate fi confundat cu acela al desființatei Camere de acuzare de pe lângă tribunale conf. pr. pen. Ardelene după cum de altfel se și vede din motivarea Curții.

Dacă s'ar fi dat astfel de circulări îndrumătoare către parchetele din Ardeal și Bucovina în această privință, fie din partea ministerului fie cel puțin de către parchetele generale — după părerea noastră —, s'ar fi putut înălțura o înălțime de alte greutăți sau să se contribuie a fi rezolvite uniform. În afară de chestiunea excepțiilor declarate de luni de zile de părți contra actelor de acuzare și rămase nerezolvate — după cum se vede în speța îndrumată la Curtea de Apel Cluj (și afirm că sunt cel puțin 50 de dosare similare numai la Cluj), — mai sunt alte dosare trimise tot la Curte și în care lipsa sau dispariția infractorului (Art. 470—472 pr. pen. Ard.) a motivat trimiterea dosarului spre soluționare Curții, când se știe că conf. pr. penale române în vigoare instrucția se urmează și în lipsa acuzatului etc.

Dar cum au procedat judecătorii de instrucție cu infractorii arestați, care dela 1 Sept. nu mai pot fi ținuți în aresturi în lipsă de mandate de arestare?

Cum au procedat procurorii la aplicarea legii micului parchet (admițând că această lege face parte din noua pr. penală intrată

în vigoare?) când fiind zi de sărbătoare, nu s'a putut emite mandatul de arestare contra infractorului și nici instanța de judecată n'a putut fi sesizată! Acei infractori au fost ținuți la poliție? căci în arestul tribunalului n'au putut fi încarcerați fără mandat.

Deciziile de arestare ale judecătorilor de instrucție emise conform legii penale ardelene sunt valabile? și până la ce dată? Când vor trebui ele transformate în ordonanțe motivate și însoțite de mandate de arestare.

Iată exemple de chestiuni, care după părerea noastră, în faza asta de trecere de la o lege la alta în Ardeal merită toată sollicitudinea și încumbă răspunderea tuturor celor chemați la aplicarea noii legiuri în aceste părți — dar vom mai reveni.

V. M. D.

Legea

privitor la unificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea Tribunalului și Curților de Apel precum și unificarea competenței judecătorilor promulgată și publicată în M. O. Nr. 108 din 19 Mai 1925 în Apel

Legea accelerării judecăților se pune în aplicare pe ziua de 15 Septembrie 1925, afară de dispozițiunile celor 9 art. cari se aplică dela data promulgării ei (art. 70, leg. acc. jud.) dela 19 Mai 1925.

Această lege cu un singur articol foarte scurt încearcă a tranșa diferendul ivit între ea și diferite proceduri în vigoare pe întreg teritoriul țării.

Art. 57 spune:

„Dela data punerii în aplicare a legii de față se abrogă dispozițiunile din procedurile civile și comerciale în vigoare pe întreg teritoriul țării contrarii dispozițiunilor de mai sus“.

Adică dela data de 15 Septembrie 1925 se abrogă dispozițiunile procedurale contrarii dispozițiunilor legii de accelerare.

Dar cari sunt dispozițiunile contrarii legii de accelerare?

Aici legea tace — deschizând o poartă largă discuțiilor și interpretărilor.

Să trecem în revistă procedura în apel conform legii de accelerare paralel cu procedura civilă în vigoare în Ardeal, legea 1911: I.

Se poate face apel contra sentințelor Tribunalului, pronunțate în prima instanță și contra sentințelor judecătorilor de pace dacă valoarea obiectului procesului privitor la suma de bani sau îndeplinirea lucrului sau obiectului mișcător nu întrece suma de 5000 lei (art. 476 leg. 1911: I art. 62 leg. acc. jud.).

Acestedîn urmă hotărâri sunt pronunțate de judecătorii de pace în ultima instanță.

Menționăm, că aceste hotărâri sunt supuse numai recursului la Tribunalele competente în termenul de 5 zile socotite, începând pentru partea care a fost de față la judecată, de a doua zi dela pronunțare, și pentru partea care a lipsit, de a doua zi dela expirarea termenului de opoziție sau dela respingerea opoziției.

Motivele, forma, sunt cele prevăzute în legea

judecătorilor de ocoale din Vechiul Regat art. 106, care se eslinde pe întreg teritoriul țării și va fi procedură unificată (art. 64 leg. acc. jud. art. 476 leg. 1911: I).

Contra sentinței date în lipsă de judecătorii de pace pe motivul omisiunii zilei de înfățișare se poate face apel numai pe temeiul, că sentința s'a dat contra dispozițiilor art. 440—445 leg. 1911: I și pe temeiul, că omisiunea nu a existat (art. 477 leg. 1911: I art. 37 și 53 leg. acc. jud.).

Sentința dată în lipsă pe motivul omisiunii zilei de constituire a procesului — a ședinței preliminare înaintea Tribunalului este desființată (art. 15, 53, 57 leg. acc. judec. art. 477, 439—442 leg. 1911: I).

Tribunalul hotărăște la ședința preliminară în lipsa pârâtului prin sentință finală, care se poate ataca cu apel, dar nu cu opoziție ca până acuma (art. 15, 53, 57, 54 leg. acc. jud.).

Procesele apelate dela judecătorii de pace le va judeca Tribunalul în circumscripția căruia se află aceea judecătorie de pace — iar procesele apelate dela Tribunale, Curtea de Apel în circumscripția căreia se află acel Tribunal.

Apelurile în contra sentințelor unei judecătorii trecute din circumscripția unui Tribunal într'altul vor continua să se judece de acelaș Tribunal — iar apelurile în contra sentințelor unui Tribunal trecut dintr'o circumscripție într'alta vor continua să se judece de Curtea de Apel înaintea căreia se găsesc.

Apelurile intrate la Curtea de Apel Târgu-Mureș provenind dela Tribunalele date prin legea de org. jud. în circumscripția Curții de Apel Brașov și în cari până la data de 1 Ianuarie 1926 acea Curte nu va fi ținut desbateri vor fi trimise din oficiu Curții de Apel Brașov.

Apelurile contra hotărârilor Tribunalelor mohamedane pendinte înaintea Curților de Apel Constanța și Galați vor fi judecate de aceste instanțe (art. 478 leg. 1911: I art. 57 leg. acc. jud. art. 303 leg. org. jud.).

În apel se judecă și hotărârea premergătoare sentinței atacate cu apel, afară dacă legea exclude apelul contra lor, sau dacă se pot ataca cu apel separat (art. 479 leg. 1911: I art. 57 leg. acc. jud.).

Termenul de Apel este de 15 zile și acest termen curge dela comunicare la Tribunal — și dela pronunțare la judecătorii de pace, înafară de sentințele date în lipsă în urma omisiunii zilei de constituire date de aceste judecătorii — la cari asemenea curge termenul apelului dela comunicare (art. 480 leg. 1911: I art. 41, 53, 57 leg. acc. judec. art. 439—441 leg. 1911: I).

Termenul se consideră pe zile libere, adică nu se socotește când s'a început — nici ziua când se sfârșește termenul (art. 50 leg. acc. jud. art. 448, 450 leg. 1911: I).

Apelul este *Cerere de apel* care se va depune la prima instanță — la instanța care a pronunțat sentința atacată cu apel.

Cererea de apel în contra sentinței Tribunalului se va depune la registratura acelui Tribunal care a pronunțat sentința atacată sub luare de dovadă.

Cererea va cuprinde:

a) Numele, pronumele, domiciliul sau reședința atât a apelantului, cât și a intimatului.

b) Arătarea hotărârei care se apalează.

c) Motivele de fapt și de drept pe cari se întemeiază apelul.

d) Arătarea probelor pe cari se întemeiază în susținerile apelului.

e) Arătarea precisă cu mențiunea, că apelul atacă sentința în întregime sau în parte.

Neîndeplinirea dispozițiilor dela punctele a, b, c afară de indicarea numelui intimatului atrage nulitatea cererii de apel.

În cazul, când apelul s'a făcut înainte de comunicarea hotărârei, apelantul va putea depune motivele până la ziua judecării, în nici un caz însă nu mai târziu de 15 zile dela comunicare.

În cazul, când apelul a fost numit greșit, apelul trebuie judecat conform conținutului său.

La cerere se va alătura în copie legalizată sentința atacată cu apel.

Când proba consistă în acte, se va alătura la cerere atâtea copii, certificate de apelant pentru conformitate cu originalul, câți intimați sunt, în plus câte o copie de fiecare act pentru instanță.

Dacă actele sunt scrise în limbă streină, sau cu litere vechi, se vor depune traduse sau scrise în litere latine, certificate pentru conformitate de o autoritate competentă, sau un traducător autorizat de Tribunal (în traducere sau scrisă simplu).

Partea adversă, are dreptul, să ceară înfățișarea actelor în original.

Apelantul, care se servește de acte în copie și nu a depus originalele, este obligat, să le aibă asupra lui, sub sancțiunea, de a nu se mai putea servi înaintea instanței de apel de acele acte.

Cererea se va face în atâtea exemplare, câți intimați sunt mai mult un exemplar, semnat de apelant pentru instanță (art. 35, 36, 1 al. 6, 7, 21 37, al. I. leg. acc. jud. art. 352, 323, 325, 481 leg. 1911: I).

Dacă apelantul se va servi ca mijloc de probă de vreun act, la care nu s'au achitat taxele de timbru și înregistrare, conform prescripției legii, instanța va reține și va înainta îndată acest act la autoritatea fiscală îndrept a constata contravenția și a lua măsurile prescrise de lege, în care scop va acorda apelantului un termen. La ziua fixată apelantul va fi ținut, se justifice satisfacerea drepturilor fiscoi. Dacă la acest termen fixat apelantul nu va face ceașta justificare de plată, sau nu va prezenta dovadă, că el a făcut apel în contra procesului verbal de contravenție, el nu se va mai putea servi de acel act în instanță (art. 56 leg. acc. jud.).

Apelantul nu se va mai putea servi înaintea instanței de apel de alte probe, decât acele invocate prin cererea de apel (art. 37 al. II. leg. acc. jud.).

Când însă din dezbaterile apelului se va ivi necesitatea unor dovezi noi, pe cari apelantul nu putea să le prevadă, și fără de care procesul nu poate fi soluționat, instanța va încuviința administrarea de probe noi (art. 34 al. II, art. 3 al. II. leg. acc. jud.).

Când prima instanță a ordonat execuția provizorie a hotărârei, partea interesată va putea face apel înainte de comunicare la Tribunal — înlăuntrul celor 15 zile dela pronunțare la judecătorii de pace, alăturând copia legalizată de pe dispozițivul hotărârei și va putea cere suspendarea execuției provizorii în tot cursul procedurii de apel.

Cererea se va depune la instanța la care se află dosarul.

În acest caz însă apelantul este obligat, ca după comunicarea hotărârei apelate să depună motivele de fapt și de drept pe cari se întemeiază apelul,

pr ecum și arătarea probelor. Toate aceste sub conștințele menționate deja (art. 42, 35, 1, p. e. 37 1. p. 7, 3 leg. acc. jud. 502 leg. 1911: 1).

Prin cererea de apel acțiunea nu se poate modifica nici cu consămțământul părții adverse (art. 494 leg. 1911: 1).

Nu se consideră modificare:

1. Dacă apelantul fără modificarea dreptului preins prin acțiune, aduce fapte noi pentru întemeierea ei, sau pe cele aduse le corijează.

2. Dacă mărește sau micșorează cererea acțiunii în privința obiectului principal, sau în privința accesoriilor, sau estinde cererea și asupra accesoriilor în original nepretinse.

3. Dacă estinde acțiunea intentată în privința rentelor, sau în privința altor servicii temporale, ce nu depind de contraservicii și asupra acelor câtimi, cari după intentarea procesului au devenit exigibile.

4. Dacă estinde acțiunea intentată pentru chirie și arendă și asupra acelor câtimi, cari au devenit exigibile după intentarea acțiunii.

5. Dacă în locul unui obiect pretins în original, cere în urma schimbărilor survenite, alt obiect, sau desdăunări.

6. Dacă în baza art. 130, în locul stabilirii dreptului, cere îndeplinirea lui, sau dacă în locul îndeplinirii lui, conf. art. 130, cere stabilirea lui (art. 188, leg. 1911: I. art. 37 leg. acc. jud.).

În procedura apelului nuse poate intenta acțiune nouă înțelegându-se aici și acțiunea reconvențională (art. 493 al II leg. 1911: I, art. 57 leg. acc. jud.).

Când apelantul voiește a-și dovedi apelul, sau vreunul din capetele cererii sale prin interogatorul sau jurămintul intimatului, va cere în acest scop înfățișarea în persoană a acestuia (art. 1 p. 8, 9 al, II 43 leg. acc. jud. art. 368—380 leg. 1911: I).

Când apelantul invoacă dovada cu martori, va arăta numele, pronumele și adresa lor (art. 1 p. 9, 35 lit. d, leg. acc. jud. art. 481 al. ultim leg. 1911: I).

Propunerile de chemare la interogator sunt supuse la taxele de timbru: la tribunale 5 lei; la Curți 20 lei.

Taxele se vor percepe prin coli timbrate cari se vor anula de Președinte prin scrierea pe timbru a cuvântului „anulat” și specificându-se cererea pentru care s'a anulat. Totodată hârtia se va perfora în mijlocul ei cu mașina sau cu mâna. (art. 54, 55 leg. acc. jud.).

Apelul se poate revoca până la terminarea dezbaterii premergătoare hotărârei finale.

La dezbaterea orală revocarea se va face oral, iar în alt mod, prin script înaintat judecătoriei apelative, pe care judecătorii îl comunică părții adverse.

În caz de revocare, judecătorii declară prin decis că efectul apelului este stins, și obligă pe apelant la plata cheltuelilor cauzate părții adverse (art. 496 leg. 1911: I, art. 57 leg. acc. jud.).

Dupăce termenul apelului a expirat față de toate părțile sau dacă părțile au înaintat apelul și a sosit întimpinarea intimatului, apelul, întimpinarea și scriptele referitoare la cauză se vor înainta instanței apelative.

Dacă hotărârea primei instanțe este executabilă fără considerare la apel, apelul părâtului trebuie înaintat după introducere fără întârziere instanței apelative.

Instanța primă trebuie să rețină scriptele necesare pentru eventuală procedură continuativă — iar

dacă aceste scripte sunt necesare procedurii apelative, prima instanță va reține copii sau extrase.

Dacă actele ar fi chiar la judecătoria apelativă — aceasta se va menționa la înaintarea apelului (art. 483 leg. 1911: I, art. 38 și 57 leg. acc. jud.).

Legea accelerării formează înaintea Tribunalelor și ca instanțe de apel procedură unificată de drept comun pe întreg teritoriul țării (art. 53 leg. acc. jud.).

Aceasta lege abrogă toate dispozițiile din procedurile civile contrarii ei pe întreg teritoriul țării (art. 57 leg. acc. jud.).

Legea accelerării în art. 35 vorbește de cuprinsul cererii de apel — iar în art. 36 de numărul exemplarelor. Nu precizează că cererea de apel trebuie înaintată în scris, sau se poate face și oral și în acest caz se va consemna în proces verbal. Din art. 35 și 36 în special din al. I art. 36 deducem, că cererea de apel trebuie înaintată în scris.

Legea de accelerare care formează procedură unificată de drept comun înaintea Tribunalelor ca prima instanță și ca instanță de apel și de recurs și înaintea Curților de apel (art. 53) nu atinge procedura înaintea judecătorilor de pace (art. 53, 57 leg. acc. jud.).

Dar legea de accelerare prevede în art. 41, că termenul de apel este de 15 zile dela comunicare.

Art. 36 prevede, că apelul se depune sub luare de dovadă la registratura Tribunalului a cărui sentință se atacă cu apel, că la cerere se va alătura în copie legalizată sentința apelată.

Dar art. 399 leg. 1911: I prevede că la judecătorii de pace comunicarea sentinței părților are loc prin pronunțare numai părții, care nu a fost prezentă la dezbaterile orale premergătoare dărei sentinței și se comunică sentința în scris în copie.

Art. 481 leg. 1911: I prevede, că apelul trebuie înaintat în scris la prima instanță.

Este regulă generală la judecătorii de pace, deși contrare procedurii civile din 1911: I art. 400, că sentința în cele 15 zile libere pentru apel nu se redactează, nu se motivează, nu se cuprinde în scris. De unde se va alătura dar copia autentică a sentinței la cerere de apel?

Prin legea de organizare judecătorească legiuitorul prin modificările aduse în 1925 a fixat un nou termen fix pentru redactarea în scris a sentințelor — aceasta dispozițiune însă precum și cea precedentă sunt numai litere moarte o dispozițiune care nu se respectă, nu se execută, uneori nu se poate executa, executarea căreia nu se controlează și a cărei neexecutare nu e legată de sancțiuni.

Comparând toate aceste dispozițiuni de procedură, găsim, că legiuitorul nu a căutat să studieze procedura civilă din 1911: I în vigoare în Transilvania — să aducă legea de accelerare în armonie cu dispozițiunile neabrogate ale acestei proceduri.

Legiuitorul deocamdată și-a terminat rolul — rămâne, ca instanțele de aplicare și justițiabili cu ajutorul reprezentanților juridici să aplaneze diferendele, să delature lipsurile, să readucă armonia.

Aici însă punctul de plecare și baza nu poate să fie decât legea accelerării. Motivul este, că aceasta lege formează procedură unificată de drept comun înaintea Tribunalelor și ca instanțe de apel, art. 53 leg. acc., că toate dispozițiunile contrarii dispozițiunilor acestei legi din toate procedurile civile —

în consecință și legii 1911: I — pe întreg teritoriul fărăi sunt abrogate.

Procedura înaintea judecătorilor de pace a rămas nemodificată, așa rezultă din textul art. 53, dar și din însușitul legii, ambii vorbesc numai de tribunale și curți, despre judecătorii numai în ce privește unificarea competenței.

Rămâne, dar, că judecătorii de pace și în viitor vor comunica sentințele lor prin pronunțare, afară de sentințele aduse în lipsă în urma omisiunii zilei de constituire și dezbaterii premergătoare sentinței, cari se vor comunica părții neprezentate în scris (art. 399, 440, 441 leg. 1911: I).

Termenul apelului va fi în consecință 15 zile libere în primul caz dela pronunțare, în cele secunde dela comunicare. (Art. 399, 480, leg. 1911 I. art. 41 leg. acc. jud.).

Apelul se va înainta în scris, în forma și exemplarele, conținutul și anexele prevăzute în art. 35 și 36 leg. acc. jud. sub sancțiunile prevăzute de art. 37 comb. cu art. 35 leg. acc. jud. și art. 481, leg. 1911: I.

Dacă sentința în termenul celor 15 zile libere se va redacta și motiva înscris de judecător — la apel se va anexa și copia autentică al sentinței atacate. (art. 36 al II. leg. acc. jud.)

Dacă sentința nu va fi redactată și motivată, atunci apelul se va înainta în forma, exemplarele, conținutul prevăzut de art. 35 p. a. b. și art. 36 al I. leg. acc. jud. și art. 481 leg. 1911 - I. adeca cuprinzând numele, pronumele, domiciliul sau reședința atât ale apelantului cât și ale intimatului adeca ale intimajilor; arătarea hotărârii care se apelează, enunțarea apelului cererea preciză, cu mențiunea, că apelul atacă sentința în întregime sau în parte și aceste sub consecințele prevăzute de al I. art. 37 leg. acc. jud. com. cu punctele a. b. din art. 35 leg. acc. jud. adeca, că lipsa numele, pronumele, domiciliul sau reședința ale apelantului, precum și lipsa precizării o hotărârii care se apelează atrage nulitatea apelului.

La cerere de apel se va alătura o copie legalizată de pe dispozitivul hotărârii atacate cu mențiunea, că motivarea, considerentele lipsesc (per analogiam art. 42 leg. acc. jud.)

Iar după redactarea hotărârii apelate despre care apelantul va trebui să ia cunoștință depe lista afișată a sentințelor complet redactate (art. 404 leg. 1911: I.) apelantul tot în termen de 15 zile libere va trebui să se conformeze literei c. și d. dela art. 35 leg. acc. jud. adeca va înainta motivele de fapt și de drept pe cari se întemeiază apelul înaintat și va arăta probele pe cari se întemeiază în susținerea apelului conformându-se dispozițiunilor art. I. litera e. leg. acc. jud. — toate aceste sub sancțiunea prevăzută de art. 37 comb. cu art. 35 litera c. leg. acc. jud. adeca, că lipsa motivele de fapt și de drept atrage nulitatea apelului.

La aceasta motivare se va alătura în copie autentică considerentele sentinței atacate, pe care grefa va certifica și data afișării liatei că sentința este complet redactată în scris.

Apelul se va depune la judecătoria de pace care a pronunțat sentința atacată cu apel (art. 481 al I. leg. 1911: I. art. 36 leg. acc. jud.).

În cazul din urma apelul și actele se vor înainta de judecătoria de pace Tribunalului numai după expi-

rarea celor 15 zile libere dela data afișării (art. 404 leg. 1911: I.).

Președintele Tribunalului primind cererea de apel, va ordona comunicarea unui exemplar depe apel împreună cu copiile actelor alăturate intimatului cu invitațiunea crasă, ca în termen de 20 de zile libere dela primire să răspundă la apel printr'o intimpinare scrisă care se va depune sub luare de dovadă la registratura Tribunalului. Cu invitațiunea, că nu se va putea servi în apel decât de probele invocate, afară de cazul, când apelantului îi se admite vreo probă nouă, referitor la împrejurări cari s'a invitat în cursul dezbaterii, apelantul nu putea să le prevadă și fără clarificarea căror procesul nu poate fi soluționat. Cu invitațiunea, că intimpinarea se va înainta în atâtea copii câți apelanți sunt plus un exemplar semnat de intimat pentru instanța de apel; la care se vor alătura și actele de cari intimatul înțelege să se servească în apel în atâtea copii, certificate de intimat pentru conformitate cu originalul câți apelanți sunt, plus câte o copie pentru instanța de apel.

Intimpinarea nu se comunică apelantului decât în cazul, când acesta nu o domiciliază în orașul de reședință al Tribunalului — în acest caz exemplarul destinat apelantului împreună cu copiile actelor se vor introduce în plicul depus în acest scop de intimat cu adresa apelantului și se va expedia prin poștă în cel mult 24 de ore de către grefa Tribunalului.

Certificarea oficiului de depunerea plicului la biroul poștal face dovadă de inmanuare.

În afacerile declarate urgente prin legi, sau prin închierea Președintelui termenul de 20 de zile va putea li redus, fără să poată fi mai scurt de 8 zile. Dacă intimatul locuiește în streinătate termenul de 20 de zile poate fi prelungit.

(Art. 38, 40 al. I. 7, 3 al. II. 4, 1 leg. acc. jud. 485, 486, 487, 480 leg. 1911: I.)

Apelul și invitațiunea trebuie inmanuată avocatului care a reprezentat pe intimat la prima instanță, dacă nu are avocat anunțat la instanța apelativă. Dacă apelantul nu a fost reprezentat prin avocat înaintea primei instanțe apelul și invitațiunea se vor inmanua intimatului. (Art. 488 leg. 1911: I.)

Intimpinarea va trebui să cuprindă toate excepțiunile opuse apelantului, răspunsul la toate punctele de fapt și de drept al apelului; toate mijloacele și probele cu cari se apără față de fiecare capăt din cererea apelantului.

Când sunt mai mulți intimati, ei pot răspunde fiecare separat, prin câte o intimpinare sau colectiv, cu toți sau o parte din ei printr'o intimpinare, comună.

Intimpinarea unuia, sau unora d'între intimati profită și celorlalți în măsura interesului comun.

(Art. 39, 5, 6 leg. acc. jud. art. 77, 79, 80 leg. 1911: I.)

Când intimatul se va servi ca mijloc de probă de vre un act la care nu s'au achitat taxele de timbru și înregistrare, conform prescripțiunei legii, instanța va reține actul și va înainta la autoritatea fișcală îndrept a constata contravenția, a lua măsurile prescise de lege, în care scop va acorda intimatului contravenient un termen. La ziua fixată intimatul va fi sînut, să justifice salisacerea drepturilor fiscului. Dacă la termenul fixat intimatul contravenient nu va face aceasta justificare de plată, sau nu va prezenta dovada că a făcut apel contra procesului verbal de

contravenție, el nu se va mai putea servi de acel act în instanță de apel (art. 56 leg. acc. jud.)

Dacă actele sunt scrise în limbă străină, sau cu litere vechi, se vor depune traduse scrise în litere latine certificate pentru conformitate de o autoritate competentă sau de un traducător autorizat de tribunal. (Art. 1 p. VII. leg. acc. jud. art. 332 leg. 1911: I.)

Apelantul are dreptul să ceară înfățișarea actelor în original.

Intimatul care se servește de acte în copii și nu a depus originalele la grefa, este obligat să le aibă asupra lui la ședințe sub sancțiunea de a nu se mai putea servi de el. (Art. 21, 1 p. e. 4, 3 al. II. leg. acc. jud. art. 323, 325 leg. 1911: I.)

Când intimatul voiește a și dovedi afirmațiunile sau vreunul din capetele cererii sale prin interogatoriu sau jurământul apelantului și cere în acest scop înfățișarea în persoană a acestuia (Art. 1 p. VIII. 9 al. II. 43, 38, 40 leg. acc. jud. art. 489, 368, 380 leg. 1911: I.)

Când intimatul invoacă dovada cu martori, va arăta numele, pronumele și adresa lor. (Art. 1 p. IX. 40 al. I. leg. acc. jud. art. 489 leg. 1911: I.)

Propunerile de chemare la interogatoriu sunt supuse la taxele de timbru la tribunale 20 lei; la Curți 50 lei. Iar propunerile de martori la tribunale 5 lei, la Curți 20 lei.

Aceste taxe se vor percepe prin coli timbrate care se vor anula de Președinte prin scrierea pe timbru a cuvântului „anulat” și specificându-se cererea pentru care s'a anulat, totodată hârtia se va perfora cu mașina sau cu mâna (art. 54, 55 leg. acc. jud.)

Intimatul poate adera la apel până la terminarea dezbaterii orale. Renunțarea apelantului nu împiedică aderarea.

Aderarea însă își pierde efectul, dacă la dezbaterile orale apelantul revoacă apelul înainte de expunerea cererii de aderare.

Dacă aderarea a fost înaintată în termenul apelului, ea trebuie considerată ca apel independent (art. 493, leg. 1911: I.)

Aderarea se va face în intimare și se va motiva în fapt și în drept și se va servi de toate mijloacele de probă (art. 5 leg. acc. jud. art. 493 leg. 1911: I.)

Dacă aderarea se va face oral în lipsă de intimare, în acest caz intimatul va avea dreptul să discute în fapt și în drept numai pe baza probelor administrate de prima instanță eventual probele administrate de apelant în instanță de apel (art. 7 leg. acc. jud. art. 493 leg. 1911: I.)

Intimatul nu se va putea servi în apel decât de probele ce a invocat în intimare (art. 40 leg. acc. jud.)

Dacă intimatul nu a făcut intimare, ori nu a depus în termen își păstrează numai dreptul să se apere discutând în fapt și în drept temeinicia susținerii și probelor apelantului (art. 7 leg. acc. jud.)

Prin intimare acțiunea nu se poate modifica nici cu consimțământul părții adverse. Chestiunea, că este sau nu modificare de acțiune se judecă conform art. 188 leg. 1911: I.

Prin intimare nu se poate intenta acțiune nouă, înțelegându-se aici și acțiunea reconvențională (art. 494 leg. 1911: I, art. 57 leg. acc. jud.)

După depunerea intimării sau expirarea ter-

menului în care trebuia depusă, atât apelantul cât și intimatul au dreptul a cere președintelui fixarea termenului pentru ședință dovedind plata citațiunilor (art. 43 și 9 leg. acc. jud.)

Sunt supuse la taxele de timbru citațiunile la tribunal 10 lei, la curți 20 lei.

Taxele se vor percepe prin coli timbrate care se vor anula de președinte prin scrierea pe timbru al cuvântului „anulat” și specificându-se cererea pentru care s'a anulat.

Totodată hârtia se va perfora în mijlocul ei cu mașina sau cu mâna (art. 54, 55 leg. acc. jud.)

Președintele va fixa ziua și oara ordonând citarea părților cu mențiunea, că partea sau părțile chemate la interogatoriu și jurământ să se înfățișeze în persoană.

Acest termen nu va putea fi mai scurt de 5 zile dela expirarea celui stabilit pentru depunerea intimării (art. 9, 43, 38, 40 leg. acc. jud., art. 485, 488 leg. 1911: I.)

Fixarea termenului de ședință nu se va face dar din oficiu, ci numai în urma cererii.

Președintele fixând ziua și oara și ordonând citarea părților, e obligat în urma cerei unei părți să cheme pe cealaltă la interogatoriu și jurământ — pe când până acum se citau numai părțile adevărate reprezentanții lor (art. 485 leg. 1911: I), iar numai după ce s'a ordonat interogarea sub jurământ al părții adverse se chema partea la interogatoriu și jurământ (art. 501 leg. 1911: I.)

Termenul fixat nu poate fi mai scurt de 5 zile dela expirarea termenului pentru depunerea intimării, pe când până acum între înmânarea apelului părții adverse și între ziua de înfățișare trebuia să rămână cam 15 zile — care interval numai în caz de urgență se putea scurta (art. 485 leg. 1911: I.)

Dacă la termenul fixat se prezintă numai una din părți, instanța după ce va examina toate lucrările din dosar și va asculta concluziunile orale ale părții prezente se va pronunța, putând admite și excepțiunile, probele, cererile sau pretențiunile relativ la fond ale părții absente dacă le va găsi întemeiate (art. 15, 43 leg. acc. jud.)

Acesta este o inovație față de vechea procedură de leg. 1911: I.

După aceasta veche procedură (art. 510 leg. 1911: I) dacă apelantul omite ziua dezbaterii, apelului, la cererea intimatului se respinge prin Decis și partea absentă se obligă la plată cheltuielilor cauzate.

Dacă intimatul omite ziua dezbaterii, dezbaterile se țin la cerere cu partea înfățișată. Probele oferite și comunicate adversarului se considerau probate, iar scriptul prepătitor eventual înaintat se consideră nesusținut oral (art. 489, 219 leg. 1911: I.)

Dacă apelantul prezent expunea probe sau cereri încă necomunicate intimatului, dezbaterile se amână și instanța era dator să ordoneze comunicarea acestora prin script intimatului (leg. 1911: I.)

Dacă nici una dintre părți nu se prezintă, sau cel prezentat nu cere dezbaterile cauzei judecate apelului se suspendă până când una dintre părți va cere fixarea unei zile noi de înfățișare.

Redeschiderea se admite numai după trei luni din ziua suspendării.

Dacă la termenul fixat după deschidere părțile din nou nu se vor prezenta, instanța va suspenda judecata din nou.

În acest caz redeschiderea se admite numai după șase luni de zile din ziua suspendării.

Totuș se va putea cere redeschiderea procesului și înainte de aceste termene, dacă părțile vor declara, că s'au împăcat, și vor cere hotărâre de expedient, sau dacă vor plăti prin anularea de coli timbrate sau prin depunere la administrația financiară a unei noi taxe proporționale de o pătrime din valoarea ce s'a plătit pentru apel, iar apelurile cu caracter nepatrimonial întreprinse la taxa plătită (art. 16 și 43 leg. acc. jud.).

Aceasta dispoziție este inovație față de procedura veche leg. 1911: I, o măsură care nicidecum nu tinde la accelerare, o măsură, care va servi ca mijloc de amânare prin acordul comun al părților.

Cererile de redeschidere sunt supuse la taxe de timbru: la tribunal 5 lei, la curte 20 de lei.

Apelul nominal la începutul ședinței se suprimă (art. 44 leg. acc. jud.).

Părțile pot cere instanței la începutul ședinței amânarea proceselor (art. 44, leg. acc. jud.).

Incheierile de amânare prin acordul comun sunt supuse la taxe de timbru: la tribunal 20 lei, la curți 50 lei (art. 54 leg. acc. jud.).

Amânarea procesului prin acordul comun al părților nu se poate admite decât o singură dată în cursul unei instanțe (art. 45 leg. acc.).

Ședința fixată este destinată pentru:

- a) Incercare de împăciuire a părților.
- b) Primirea declarațiilor de recunoaștere sau de revocare și pronunțarea hotărârii pe baza lor.
- c) Rezolvarea cererilor de nulitate și a tuturor excepțiilor relativ la timbru, incompetență, litispendență, conexitate, lipsă de calitate, autoritate de lucru judecat și a oricăror alte excepțiuni.

d) Discuțiunea asupra admisibilității probelor, cercetări locale, expertize, verificări de acte, interogatorii, jurământ, martori, etc., administrarea acelor în stare de a fi efectuate și repetarea probațiunii administrate chiar în procedura primei instanțe.

e) Discuțiunea asupra admisibilității cererei reconvenționale, a chemării în garanție, indicării autorului sau disjungeri.

f) Judecata fondului dacă e în stare de a fi judecată (art. 10, 43, 37, 35 a, b, c, 15, 55, 62, 59 leg. acc. jud. art. 180, 499, leg. 1911: I, art. 35, 40, 9 al. II, 26, 54, 56 leg. acc. jud. art. 498, 500, 501 leg. 1911: I, art. 5 lit. d. 8, 27—30, 15, 20 leg. acc. jud. art. 189, 82—93 leg. 1911: I, art. 35, 37, 38, 40, 7 al. I. leg. acc. jud. art. 182, 499, 191, 490, 496, 498 leg. 1911: I).

La dezbateri va să vică:

I. Se va încerca din nou împăcarea părților pentru a curma eventual procedura în apel și recurs.

Aceasta încercare de tranzacțiune până acum a fost facultativă înaintea intențării acțiunii art. 139 leg. 1911: I în fața instanțelor art. 191, 231 leg. 1911: I, acum însă este obligatoriu la tribunale ca primă instanță art. 10 p. a. leg. acc. jud. și atât la tribunale cât și la curți ca instanță de apel art. 43 comb. cu art. 10 p. a. leg. acc. jud.

II. Dacă împăcarea nu va reuși se vor primi declarațiunile de revocare sau recunoaștere (art. 10 p. b. 43 leg. acc. jud.).

Apelul se poate revoca până la terminarea dezbaterii antemergătoare hotărârii finale.

În acest caz instanța de apel prin decis declară

efectul apelului stins și obligă pe apelant la plata cheltuelilor cauzate.

Revocarea apelului se poate face și înainte de dezbateri prin script înaintat instanței apelative pe care instanța cu decisiul de stingere comunică intimatului (art. 496 leg. 1911: I, art. 57 leg. acc. jud.).

Recunoașterea făcută înaintea primei instanțe își menține efectul și în procedura apelului.

Judecătorii apelativă judecă conform împrejurărilor, dacă se poate lua în considerare recunoașterea făcută înaintea judecătoriei de pace când nu s'a consemnat în proces verbal (art. 498 al. III, IV leg. 1911: I, art. 57 leg. acc. jud.).

Faptul, că afirmațiuni independente, ce nu sunt în contradicție, sunt conexe cu afirmațiunile recunoscute nu are influență asupra eficacității recunoașterii (art. 264 al. I. leg. 1911: I).

Instanța pe lângă aprecierea precisă a circumstanțelor apreciază, întrucât își pierde efectul recunoașterea făcută dar revocată.

Recunoașterea revocată cu consimțământul părții adverse și pierde efectul (art. 265 leg. 1911: I. art. 57 leg. acc. jud.).

III. A.; cererile de nulitate.

Neindeplinirea dispozițiilor prevăzute la art. 35 lit. A. B. C. leg. acc. jud. afară de indicarea numelui intimatului atrage nulitatea apelului (art. 37 leg. acc. jud.).

Dacă apelul s'a făcut tardiv sau este îndreptat contra unei hotărâri contra careia nu se poate face apel, apelul este nul (art. 486 leg. 1911: I art. 57. leg. acc. jud.).

Intimpinarea înaintată tardiv, precum și dacă nu corespunde cerințelor enunțate la art. 39 comb. cu art. 5 leg. acc. jud. este nulă.

B; excepțiunile relativ la timbru.

Cererile introductive de instanță și actele de procedură netimbrate sau insuficient timbrate vor fi valabile numai; dacă partea care le a prezentat, ori aceea în interesul căreia au fost îndeplinite, ori partea adversă, va justifica înaintea instanței la prima zi de înfășurare plată taxelor de timbru datorită după lege, sau a diferenței pentru completare.

Aceasta până în prezent era necunoscută în procedura civilă 1911: I. Partea care timbra insuficient sau deloc un act, putea fi supusă ulterior la plata timbrului sau taxei fără că aceasta sa aibă cea mai mică repercursiune asupra procedurii sau valabilitatea actului.

Președintele nu va mai soma partea și nu îi mai trimite apelul sau actul spre corijare sau completare.

Această excepțiune trebuiește însă ridicată la termen, la prima zi de înfășurare fie din oficiu, fie de partea adversă.

În caz dacă nu se ridică la termen, nu se mai poate cere anularea acțiunii sau procedurii (art. 55 leg. acc. jud.).

Prezența părții în instanță acoperă orice viciu al procedurii (art. 47 leg. acc. jud.).

Partea nu poate protesta contra neregularității procedurii dela prima instanță, dacă dreptul său în această privință a încetat prin aceea, că a consimțit la neregularitate, sau deși a cunoscut sau a trebuit sa cunoască a intrat în dezbateri sau a continuat dezbateri fără să fi protestat contra ei (art. 500, 225 leg. 1911: I. art. 57 leg. acc. ju.).

Instanța la cerere va incuviința părții interesate un singur termen pentru plata acestor taxe emise sau insuficiente, în acest din urmă caz parlea va fi îndatorată, și la plata unei amenzi indoitul cu valoarea taxelor.

Dacă nici la acest termen partea interesată nu vă justifică plata, instanța va pronunța nulitatea cererei sau actului de procedura (art. 55 leg. acc. jud.).

Când una din părți se va servi ca mijloc de probă de un act, la care nu s'a achitat taxele de înregistrare și de timbru conform prescripțiunii legii, instanța va reține acel act și înaintează îndată la autoritatea fiscală a constata contravenția și a lua măsurile prescrise de lege, în care scop va acorda părții contraveniente un termen. La ziua fixată partea va trebui să justifice satisfacerea drepturilor fiscului.

Dacă la termenul fixat contravenientul nu va prezenta dovadă că a făcut apel contra procesului verbal de contravenție, el nu se va mai putea servi de acel act în aceea instanță (art. 56 leg. acc. jud.).

Cererile introductive vor fi taxate conform legii timbrului din 1914 cu modificările aduse de Decretul Lege No 1638 din 20 Apr. 1920.

Iar acele de procedură: citațiunile, precum și dovezile și procesele verbale sau certificate de înmanarea lor: la tribunale 10 lei; — la curți 20 de lei; întâmpinarea intimatului: la tribunale 9 lei; — la curți 20 de lei; propunerile de chemare la interogator: la tribunale 20 lei; — la curți 50 lei; propunerile de marfoni: la tribunale 5 lei; — la curți 20 de lei.

Taxele de timbru pentru propuneri la chemare la interogator și marfoni se vor percepe prin coli limbrate — celelalte fie prin timbre, fie prin viză (art. 54 leg. acc. jud.)

Toate dispozițiuni din diferite legi de timbru contrarii dispozițiunilor mai sus sunt abrogate (art. 69 leg. acc. jud.)

IV. Incompetența.

Excepția de incompetență este ceea prevăzută în art. 180 p. 3 leg. 1911: I. care poate fi ridicată în orice stadiu al procesului (art. 180 al. ultim. leg. 1911: I.)

De unde după legea 1911: I. hotărîrea adusă asupra excepțiunilor dilatorice se putea ataca cu apel în 15 zile dela pronunțare, independent de fond (art. 476, 480, 399 din legea mențion.) Azi nu se mai pot ataca decât odată cu fondul indiferent dacă părțile au fost de față, sau lipsă (art. 20 leg. acc. jud.)

Deși aceasta dispozițiune curmă o serie întreagă de apeluri, totuși socotim, ca cel puțin asupra excepției de incompetență era mai bine a menține dreptul la apel indiferent de fond. Că se va întâmpla, că prima instanța se declară competentă respinge excepțiunea incompetenței și judecă și fondul — iar instanța de apel va găsi, că prima instanța nu a fost competentă — deci toată probațiunea nu va fi valabilă — cheltuelile au fost zădarnice — timpul a rămas pierdut.

Competința fiecărei instanțe este ceea prevăzută în art. 1, 2 și 3 leg. 1911: I. cu aceea modificare adusă de art. 62 leg. acc. jud. că competența judecătorilor de pace a fost majorată la 30.000 lei.

V. Litispendența.

Excepția de litispendență e prevăzută în p. 5 art. 180 leg. acc. 1811: I. comb. cu art. 147 al ace-

leiaș legi. Se ridică când în cursul unei proces se intență un alt proces nou cu aceeași identitate de obiect și de persoane în aceeași calitate.

Aceasta excepție trebuie ridicată din oficiu în orice stadiu al procedurii (art. 180 al. ultim. leg. 1911: I.)

VI. Conexitate.

Excepția relativ la conexitate nu este prevăzută în procedura civilă 1911: I. între excepții.

Introdusă de legea accelării art. 10 p. c. se poate ridica numai la ședință preliminară conform art. 12 leg. acc. jud.

Conexitatea tinde a evita contrarietate de hotărîri în cauze și obiecte și persoane în legătură strânsă, ceea ce nu ar fi nici în interesul părților, nici al unei bune administrări al justiției.

Conexitatea e prevăzută în art. 233 leg. 1911: I. însă nu ca excepție — ci o măsură lăsată la aprecierea instanței.

Judecătoria poate ordona pentru dezbatere și decideră comună conexarea proceselor ce sunt în curgere înainte ei în privința creanțelor care sunt în conexitate una cu alta. fie între aceleași părți fie între părți deosebibile (art. 233 leg. 1911: I.)

Acțiunile conexe pot fi în urmă disjuncte, când s'ar constata, că junctiunea făcută este contra interesul părților sau al bunului mers al justiției.

Instanța poate ordona dezbaterea conexă a procesului principal cu acel de intervenție principală (art. 85 al. II. leg. 1911: I.)

Conexarea nu poate avea loc în cazul prevăzut de art. 742 leg. 1911: I. căci cu acțiunea de atacare, de deziințare sau separare nu se pot conecta nici acțiunea de nulitate, nici acțiunea în privința slăbirei existenței sau inexistenței sau a valabilității căsătoriei (art. 642, 686 leg. 1911: I.)

Această excepțiune nu se ia în considerare din oficiu în orice stadiu al procesului (art. 180 al. ultim leg. 1911: I.)

VII. Lipsa de calitate.

Excepția relativ la lipsa de calitate în apel se poate susține numai când partea a susținut-o înaintea primei instanțe (art. 499 leg. 1911: I. art. 180 al ultim leg. 1911: I.) unde trebuie ridicată la ședință preliminară (art. 19. 12 leg. acc. jud.)

Această excepție are loc, când cineva intență procesul în oareșcare calitate, sau chiamă părții în oareșcare calitate în judecată — iar aceea calitate atribuită nu există și se dovedește inexistent.

Ex. reclamantul chiamă în judecată părții în calitate de moștenitor al unei persoane el însă nu este moștenitor.

În procedură civilă 1911: I această excepție nu era prevăzută între excepțiile dilatorice.

VIII. Autoritatea lucrului judecat.

Această excepțiune se ridică, când a două oară se face chemare în judecată, acțiune, cu același obiect, între aceleași părți, în aceeași calitate, deși în procesul prim justiția s'a pronunțat prin sentință definitivă.

Această excepțiune nu era prevăzută între excepțiile dilatorice în leg. 1911: I așa cum prevede leg. acc. jud.

Această excepție deși art. 12 leg. acc. jud. prevede, că sub sancțiunea decăderii în cursul primei instanțe este a se ridica la ședință preliminară deși nici alin. ultim al art. 180 leg. 1911: I nu prevede

totuși credem că este a se lua în considerare din oficiu în orice stadiu al procesului. Și aceasta reclamă reputația însăși al instanței de judecată (art. 26 al. II leg. acc. jud. IX alte excepții).

Alte excepții sunt cele prevăzute în art. 180 p. 1, 2, 4, 6, 7, 8 leg. 1911: I.

După terminarea cererilor de nulitate și al excepțiilor sau în lipsa lor direct se trece la discuțiune asupra cererilor de administrare de probe noi — repetarea celor administrate de prima instanța.

Judecătoria apelativă poate ordona, ca să se întregească, sau să se repete probațiunea administrată chiar în procedura primei instanțe, înțelegându-se aici și interogatorul părții prestat sub jurământ.

Judecătoria apelativă poate interoga și da jurământ părții adverse a părții interogate sub jurământ înaintea primei instanțe (art. 501 leg. 1911: I).

După asta sau în lipsa acesteia în mod direct se va trece la discuțiune asupra cererii reconvenționale, participarea terțelor persoane, numirea și calitatea autorului, disjungerea procesului.

Terminându-se și cu aceasta, sau în lipsa acesteia în mod direct se va trece la judecarea fondului pe baza probelor administrate de prima instanță, sau pe baza probelor admise și produse, administrate fără amânarea dezbaterii imediat la prima ședință înaintea instanței de apel.

Apelantul este dator să arate oral la aceasta ședință excepțiunile, probele și eventualele probe noi la cari a fost provocat prin întimpinarea intimatului.

Intimatul asemenea e dator să arate oral probele pentru combaterea susținerilor orale ale apelantului.

Sanctiunea pentru ambii este decădere în cursul instanței de apel a se mai folosi de excepțiuni sau probe, înafară de excepțiunile cari sunt a se lua în considerare din oficiu în orice stadiu al procesului (art. 12, 43 leg. acc. jud., art. 180 al ultim leg. 1911: I).

Totuși, dacă apelantul declară, că pentru combaterea întimpinării intimatului înțelege să se servească de acte pe cari nu le a putut procura până la ședință, instanța dacă constată temeinicia cererii va putea acorda un singur termen, apreciat suficient, înlăuntrul căruia apelantul este dator a le depune la registratura tribunalului sub luare de dovadă.

Intimatul va avea asemenea dreptul a depune la grefa noi acte înlăuntrul termenului mai sus pentru combaterea actelor produse de apelant.

Ambii iau cunoștință de actele depus dela dosar, actele nu se comunică.

Partea care nu s'a conformat dispozițiilor instanței pierde dreptul de a se mai servi de aceste acte în cursul procedurii apelative (art. 18, 43 leg. acc. jud.).

Când apelantul la dezbateri își modifică apelul, se va fixa o altă ședință, afară dacă intimatul consimte să se judece în aceeași ședință (art. 14, 43 leg. acc. jud., art. 492, 495 leg. 1911: I).

Dacă instanța admite procedura probatorică, o descindere locală, martori sau experți, partea propunătoare este datoare, că în termen de 5 zile dela admitere să plătească citația martorilor propuși sau expertului numit și să depună totodată suma fixată de judecată pentru cheltuelile de descindere, transportul și despăgubirea martorilor atunci, când ei nu sunt din localitate, sau onorarul expertului. Toate

aceste sub sancțiunea decăderii de a se mai folosi de aceste dovezi în tot cursul instanței.

Dacă s'a admis o cercetare locală, ea se va efectua înainte de termenul fixat pentru judecarea fondului.

Deasemenea, dacă s'a admis dovada cu martori, aceștia vor putea fi ascultați și înainte de judecarea fondului de un judecător delegat (art. 19, 43 leg. acc. jud.).

Sunt supuse la taxe de timbru citațiunile și procesele verbale sau certificatele de înmânarea lor: la Tribunal 10 lei, la Curți 20 lei (art. 53 leg. acc. jud.).

În contra celor hotărâte de instanță de apel în aceasta primă ședință (ședința preliminară) nu există altă cale de atac, decât recursul odată cu fondul, atât pentru părțile de față, cât și celor absenți (art. 20, 43 leg. acc. jud., art. 549 leg. 1911: I).

După dispozițiunile art. 548 leg. 1911: I contra deciselor întrucât legea nu face excepție se putea face apel.

Regulile probațiunii și al administrării probelor au rămas acele prevăzute în cap. VIII, IX, X, XI, XII, XIII din legea 1911: I cu următoarele mici modificări, înafară de cele menționate:

La cap IX.

Contra martorului care lipsește la prima citare, instanța va emite din oficiu mandat de aducere (art. 51 leg. acc. jud.).

În viitor procesul nu se va mai amâna din cauza lipsei martorilor cu citarea lor din nou, — nici cu condamnarea martorului la pedeapsă, se va lansa mandat de aducere și rămâne obligația martorului la plata cheltuelilor cauzate (art. 296 leg. 1911: I, art. 57 leg. acc. jud.).

Depunerea anterioară al cheltuelilor de ascultare al martorilor este obligatoare în termen fix și sancțiuni severe — nu facultativă (art. 19 leg. acc. jud., art. 295 leg. 1911: I, art. 57 leg. acc. jud.).

La cap. X.

Actele scrise în limbă streină sau cu litere vechi se vor depune dela început și în mod obligator (adevărat este însă că fără sancțiuni, sancțiunea ar fi suportarea cheltuelilor cauzate conform art. 203 leg. 1911: I) traduse sau scrise cu litere latine, traducerea certificată de o autoritate competentă sau traducător autorizat — și nu facultativ numai dacă se ordonă (art. 332 leg. 1911: I, art. 1 p. 8, 57 leg. acc. jud.).

Oricare din părți are dreptul să ceară înfățișarea actelor în original.

Părțile cari se servesc de acte în copii și nu au depus originalele la grefă, sunt obligate să le albească asupra lor sub sancțiunea de a nu se mai putea servi de el atât la ședință, cât și în cursul procedurii înainte aceluia instanțe (art. 19 leg. acc. jud., art. 349 leg. 1911: I).

La cap. XI.

Cheltuelile cercetării locale se vor depune în termen de 5 zile dela admitere de partea propunătoare sub sancțiunea decăderii de a se mai folosi de aceste dovezi în tot cursul instanței (art. 19 leg. acc. jud., art. 349 leg. 1911: I).

La cap. XII.

Expertul numit este dator sub sancțiunile prevăzute de lege să-și depună raportul cu cel puțin 10 zile înainte de termenul fixat pentru judecarea fondului și va trebui să fie prezent la acel termen pentru

a da explicațiunile ce eventual i se vor cere de judecată sau părți.

Onorariul depus se va elibera expertului, numai după terminarea lucrării și prezentarea sa la înfățișare (art. 19 al IV leg. acc. jud., art. 361, 364 leg. 1911: I).

La cap. XIII.

Când apelantul voiește a-și dovedi apelul sau vreunul din capetele cererii sale prin interogator, va cere în acest scop înfățișarea în persoană al acestuia (art. I al VIII. 35. p. d. 27 al II. leg. acc. jud. art. 368, 369 leg. 1911: I.).

Propunerile de chemare la interogator sunt suse la tribunalul 20 lei — la Curți 50 de lei taxe de timbru (art. 54 leg. acc. jud.).

Partea care a fost prezentă la o înfățișare, în persoană, sau prin procurator, indiferent dacă procuratorul avea sau nu drept a lua cunoștință de termen, nu va mai fi citată în tot cursul instanței chiar dacă la termenele ulterioare ar absenta, că fiind presupusă a cunoaște termenele fixate și aceasta și în cazul, când a fost chemată la interogator sau jurământ (art. 46 leg. acc. jud.).

Prezența părții în instanță acoperă orice viții al procedurii (art. 47 leg. acc. jud.).

Se pune capăt amânărilor nesfârșite din cauza lipsei de procedură un factor principal la anglomerarea și întârzierea proceselor.

Când în ședință nu a avut loc judecarea fondului, instanța va fixa ziua și oara pentru judecarea lui chiar în incheierea acelei ședințe (art. 22, 48 leg. acc. jud.).

Aceasta ședință pentru judecarea fondului este destinată:

- a) administrarea probelor rezervate acestei ședințe,
- b) dezbaterilor orale ale părților și concluziunile lor asupra fondului,
- c) pronunțarea hotărârii, (art. 22, 43 leg. acc. jud.).

La aceasta ședință se vor administra probele întrucât nu s'au administrat de un judecător delegat înainte de termenul dezbaterii în fond (art. 19 al II, III. leg. acc. jud.).

Dacă la acest termen fixat se înfățișează numai una dintre părți, instanța după ce va examina toate lucrările din dosar și va asculta concluziunile orale ale părții prezente, se va pronunța putând admite chiar pretențiuni ale părții absente dacă le va găsi întemeiate (art. 24, 43 leg. acc. jud. art. 510 leg. 1911: I. art. 57 leg. acc. jud.).

Dacă nici una din părți nu se prezintă se vor aplica disp. art. 16 leg. acc. jud. (suspendare.)

Dacă din dezbaterile apelului la aceasta ședință se va ivi necesitatea administrării unor dovezi, noi, pe cari apelantul nu putea să le prevadă și fără care procesul nu poate fi soluționat, instanța va admite un termen scurt, potrivit împrejurărilor, pentru producerea acestor probe.

Intimatul în acest caz va avea drept la contraprobă, dar numai asupra acelui punct admis apelantului și sub condiția, de a o invoca în aceeași ședință.

Înlauntrul termenului fixat părțile sunt obligate a depune la dosar copii de pe actele invocate, certificate de ei pentru conformitate, iar originalele în păstrarea grefei, afară de cazul, când partea având asupra actului invocat, instanța va aprecia, că adversarul

poate lua cunoștință de actul produs fără amănare.

Când proba admisă constă din ascultare de martori, partea este obligată să depună în termenul prevăzut de art. 19 leg. acc. jud. (5 zile) conformându-se întotul și celorlalte dispozițiuni al acestui art. (plata citațiunilor, depună despăgubirea martorilor).

Partea care nu se va conforma dispozițiunilor mai sus, pierde dreptul de a se mai folosi în tot cursul instanței de aceste dovezi (art. 23, 3, 7, 43 leg. acc. jud.).

La ședințe judecătoria sunt în drept, să pună întrebării părților spre a desluși punctele nelămurite ale procesului.

Se va pune din oficiu în dezbaterile părților orice chestiune, care poate duce la soluționarea procesului, și ordona în marginile dispozițiunilor legale pentru dovezi, toate măsurile cari pot lămurii judecata

Judecătoria apelativă numai într-o atâta poate reforma sentința primei instanțe, întrucât părțile au cerut reformarea ei. Ne ead judex ultra petita parțium. Judecătoria hotărăște în limitele cererii și contraccerii de apel și în chestiunile ce nu au fost dezbătute sau soluționate înaintea primei instanțe (art. 503 leg. 1911; I. art. 47 leg. acc. jud.).

Instanța apelativă va aduce hotărâre în conformitate cu art. 504 sau 506 din leg. 1911: I, cari au rămas în vigoare înocmai conform art. 47 leg. acc. jud.

Cheltuelile apelative se vor stabili în conformitate cu art. 508 leg. 1911: I cu următoarele modificări, adică adăogiri:

Judecătoria nu vor putea reduce cheltuelile de timbru, taxe de portărei, onorar de expert, indemnizația martorilor precum și orice alte cheltueli pe cari partea care a dobândit câștig de cauză le va dovedi ca făcute.

Onorariile advocaților sunt lăsate la aprecierea instanței, care va ține seama de importanța procesului și durata lui.

Aceste onorarii nu vor fi în nici un caz reduce sub tarifele minimale întocmite de Comisiunea permanentă a Uniunii Avocaților aprobate de Ministerul de Justiție și publicate în M. O.

Dacă sentința primei instanțe va fi reformată, în urma prezentării unor dovezi cari din vina apelantului nu au fost prezentate la prima instanță, în acest caz apelantul va fi lipsit de dreptul de a avea cheltueli de judecată în apel, dacă partea potrivnică o va cere (art. 40, 48 leg. acc. jud.).

Apelurile introduse până la 15 Septembrie 1925 exclusiv se vor judeca după procedura sub care s'au introdus (art. 58 leg. acc. jud.).

Până la unificarea procedurilor civile îndeplinirea procedurilor se va face tot conform procedurii în vigoare în circumscripția fiecărei Curți (art. 319 al III leg. org. jud.).

Văzând astfel procedura nouă în apel ajungem la concluzii că mersul procedurii nu s'a schimbat, numai forma, adică formele.

Procedura așa reformată ne face impresia, că scopul principal, judecată, hotărâre bună, pe cât se poate de apropiată de dreptatea reală, delătură acest scop, fixând ca scop principal o procedură accelerată plină de formalism greoi și fiscalism, prin care caută a ajunge repede la dreptate formală.

Apelantul poate avea dreptate în realitate — totuș apelul dacă nu e înaintat conform art. 35 a, b,

c va fi nul, dacă nu va avea arătat toate probele de fapt, cu toată dreptatea în realitate va pierde dreptul de a se mai folosi de aceste probe în fața instanței de apel (art. 37 leg. acc. jud.) dacă a arătat toate probele și i s'au și admis, dar în termen de 5 zile nu a plătit taxa marilor expertului, nu a depus cheltuielile lor, nu se va mai putea servi de aceste probe în fața instanței de apel (art. 19 leg. acc. jud.).

Întregirea lipsurilor, omisiunilor nu se admite. Și în ultima analiză totuși se va obține, adică se va da hotărâre, care însă va corespunde dreptului *formal* — legii accelerării judecăților — dar nu dreptului *real*.

Apelul cu toate anexele lui se comunică intimatului (art. 38). Întimpinarea intimatului se comunică apelantului numai dacă acesta nu domiciliază în orașul de reședință al instanței (art. 38, 4), apelantul cu domiciliu la reședința instanței va putea păzi poșta la registratură, va putea pliclisi cu întrebări zilnice grefa, să ia cunoștință de întâmpinare, și va sta ceasuri la grefă, să o decopieze împreună cu toate anexele, pentru că legea, deși cere un exemplar de întâmpinare și pentru apelant (art. 38), totuși nu menționează cum, când, prin ce împrejurări și *formalizme* (1) se va preda apelantului.

Deși se atacă sentința, care se află la dosarul cauzei, deși dosarul întreg se va înainta instanței de apel, totuși trebuie alăturată în copie autentică și sentința (art. 56 leg. acc. jud.).

Apelantul se va duce și își va petrece ore întregi la grefa judecătorei, va molesta grefa cu căutarea dosarului, în urmă va decopia sentința.

Tribunalul comunică sentința în copie, ca să i-o retrimiți în urmă cu cererea de apel.

O măsură credem absolut inutilă, fiind cauza bine precizată prin numărul sentinței, numărul dosarului, prin numele părților, și indicarea obiectului.

Apelul trebuie depus sub luare de dovadă (art. 36) aceasta dispozițiune numai o singură împrejurare o poate justifica, că apelantul e expus, ca apelul să se piardă, și va trebui să justifice depunerea la termen a apelului.

Și după toate aceste formalități sub sancțiunea consecințelor decisive nu este nevoie de avocat (art. 65 leg. acc. jud.) Vai de sărmanul justițiabil care nu studiază legea accelerării judecăților, — că va avea un proces foarte accelerat — cu toată dreptatea lui va fi respins și condamnat și la cheltuieli de judecată.

Credem, că prin acesata accelerare se vor dubla recursurile dar indeosebi cererile de revizuire.

Fiscalismul este cel mai pronunțat în această lege.

Timbre la cerere introductivă, taxe de imprimare, taxă că propui martori, taxă că chem adversarul la interogator, taxă la întâmpinare, taxă la citație, taxă la cererile de redeschidere, — taxă îndoită în caz de emisiune, — timbru, coli timbrate, viză de percepere la administrație financiară, taxe și timbre de înregistrare la acte, sub consecință de eventuală nulitate relativă, (nu te poți servi de acte în instanță) (art. 54, 55, 56) fac impresia că am ajuns, că Statul să facă venit din distribuirea dreptății *formale*!

Dar după această tâlmăcire al impresiilor ar urma să venim cu propuneri concrete.

Pentru unificarea procedurii Uniunea Avocaților

din Romania a venit la timp cu propuneri concrete, soarta propunerilor este cunoscută.

Noi am avea alte propuneri.

Toți acei cari au contribuit la infăurirea acestei proceduri să fie obligați să aplice ei legea, un oarecare timp din fotoliu de magistrat, iar după aceasta dela bara justiției ca reprezentanți aljustițiabililor.

Noi prevedem și presimțim urmările acestei legi, iar viitorul apropiat va arăta, că nu ne am înșelat în prevederile noastre.

Deoarece însă propunerea noastră pusă în aplicare ar întâmpina mari greutăți, că cei cari au contribuit la fabricarea acestei legi în mare parte nu sunt, nu au fost și nu vor fi nici magistrați, nici адвоcați iar dacă s'ar pune totuși în aplicare ar avea ca rezultat, că însuși s'ar convinge, că legiferarea lor nu a fost ceea mai norocoasă, avem o altă propunere cu care ne adresăm direct cu respect Dlui. Ministru al Justiției:

Să suspende punerea în aplicare al legii de accelerare al judecăților până la unificarea completă al procedurii civile dela primul până la ultimul articol; iar până la întocmirea proiectului de lege să ridice salariile magistraților și al personalului ajutor. Să ne de magistrați și personal suficient și vom avea procedură accelerată și hotărâri cari vor corespunde cu dreptatea *reală* și *formală*.

Constanța 21 august 1925.

Dr. Pop. Corneliu
advocat. Sighetsoara.

Titlul IV din procedura 1911: I se prezintă după modificările aduse astfel:

- Art. 476 modificat cu art. 62 leg. acc. jud.
- 477 nemodificat.
- 478 completat cu art. 308 leg. org. jud.
- 479 nemodificat.
- 480 modificat cu art. 41 și 50 leg. acc. jud.
- 481 modificat cu art. 35 leg. acc. jud.
- 482 nemodificat.
- 483 modificat cu art. 36 leg. acc. jud.
- 484 modificat cu art. 43 leg. acc. jud.
- 485 modificat cu art. 38 leg. acc. jud.
- 486 abrogat prin art. 38 leg. acc. jud.
- 487 modificat cu art. 38 leg. acc. jud.
- 488 nemodificat.
- 489 modificat cu art. 38 leg. acc. jud.
- 490 nemodificat.
- 491 nemodificat.
- 492 modificat cu art. 43 leg. acc. jud.
- 493 modificat cu art. 38, 40 leg. acc. jud.
- 494 nemodificat.
- 495 completat cu art. 43, 14 leg. acc. jud.
- 496 nemodificat.
- 497 nemodificat.
- 498 completat cu art. 37 al. II 40 leg. acc. jud.
- 499 completat cu art. 43, 12 leg. acc. jud.
- 500 nemodificat.
- 501 nemodificat.
- 502 completat cu art. 42 leg. acc. jud.
- 503 nemodificat.
- 504 "
- 505 "
- 506 "
- 507 "
- 508 modificat art. 40 leg. acc. jud.
- 509 modificat cu art. 62 leg. acc. jud.
- 510 modificat cu art. 43, 15, 24 leg. acc. jud.
- 511 nemodificat.

Procedura în cazul ședinței publice a apelului art. 512—519 sunt scoase din vigoare cu art. 43, 57 leg. acc. jud.

INFORMAȚIUNI

A apărut de sub tipar **Procedura penală română Adnotată.**

(Poliția judiciară, Minister public, Ofițeri de poliție auxiliari ai procurorului, judecător de instrucție și procedura înaintea sa — cartea I. cap. I, II, III, IV, V, VI, VII, ai VIII art. 13—138; Camera de punere sub acuzare și procedura înaintea sa — cartea II, titl. II, cap. 1. art. 212—246 și Despre diferitele recursuri în contra deciziunilor și cereri în Casație — titlul III, cap. II, și cap. III, art. 494—450 pr. p. rom.)

Cuprinzând sub fie care articol de lege aparte: note aplicative și de comparație cu textele corespunzătoare din pr. pen. maghiară scoase din vigoare, uzurile și practica nou introdusă de procedura penală română; extrase și trimiteri teoretice la scrieri și autori români; articolele din restul pr. p. română la care aceste se referă și mai ales jurisprudența Casației române până la zi.

Volumul de peste 450 pagini conține pentru îndrumare, formulare, modele de: *procese verbale* până la proba contrară și până la înschiriere în fals, *rechizitor* introductiv și definitiv; *ordonanță* de sesizare și definitivă date de judecătorul de instrucție, raport rechizitor și act de acuzare date de Procurorul general, deciziuni date de Camera de puneri sub acuzare, *opoziii* și recursuri în Casație etc. o Tablă de materie și Index alfabetic.

Lucrarea este întocmită de către directorul revistei noastre D-nul *Vasile M. Dimitriu* Consilier la Curtea de Apel din Cluj în colaborare cu redactorul dela „Ardealul Juridic” Dl *Vasile P. Pastia* judecător la Tribunalul Cluj. Volumul s'a pus în vânzare spre a fi din timp la îndemâna juriștilor din Ardeal pentru studierea *procedurii penale române* (partea indicată) care a intrat cu ziua de 1 Septembrie 1925 în vigoare și în Ardeal și Bucovina (Legea de organ. judecătorească 1925, art. 314—315).

Depozitul general este pentru cei ce doresc să-și procure această lucrare la D-l

V. M. Dimitriu consilier la Curtea de Apel Cluj, Calea Victoriei Nr. 53. etj I stga.

Prețul lucrării 250 lei, pentru D-nii magistrați cu reducere dacă se adresează direct.

...

S'au constituit secțiile Consiliului Legislativ prin numirile făcute pe ziua de 1 Septembrie curent. Se știe, că legea prin care s'a creat acest organ de atâta importanță, prevede alcătuirea secțiunilor și începerea studiului legilor țării cu începere dela 1 Septembrie. Discuțiile și redactarea definitivă urmând a se face dela 1 Ianuarie 1926, dată la care Consiliul Legislativ va intra și în folosința Tipografiei Fondului Cărților Funduare de pe lângă Curtea de Apel din Cluj.

Printre noii numiți în Consiliul permanent legislativ dintre magistrați sunt doi d-ni consilieri dela Inalta Curte de Casație și Justiție dnii *I. Ionescu-Dolj*, actual secretar general dela Ministerul de Justiție, președintele Secției I, *Alex. Gane*, președinte Secția II, *Cesar Vârgalici*, consilier la Curtea de Apel din Iași și *Slătineanu*, consilier la Curtea de Apel din București.

...

A apărut de sub tipar prima fascicolă din „*Procedura Civilă*” din Ardeal comentată și adnotată de către dnii *Dr Ion Pap* președinte de senat la Curtea de Apel din Cluj și *Paul Balașiu*, consilier la aceeaș Curte.

Experiența și cultura juridică cunoscută a autorilor i au pus în posibilitatea de a îmbogăți literatura juridică românească cu o lucrare complectă și extrem de utilă tuturor juriștilor.

...

În conformitate cu legea de Organizare judecătorească și noua împărțire a tribunalelor din Ardeal pe circumscripții de Curți de Apel, Tribunalele Sibiu și Deva nu mai fac parte din Circumscripția Curții de Apel Cluj. Tribunalul Deva trece chiar dela 1 Septembrie 1925 la Curtea de Apel Timișoara, iar Trib. Sibiu va trece dela 1 Ianuarie 1926 la noua Curte de Apel Brașov.